

اربعین عاشورا

مجموعه احادیث و روایات اربعین

شہادت سیدالشہداء امام حسین (ع)

دکتر سعید قاضی پور

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

امام حسین (ع) تنها امامی است که در میدان به شهادت رسیده اند و بی کفن مدفون شده اند و تنها امامی است که اربعین شهادت دارند و پهل روز پس از شهادت بوده است و از آنجا که در سال واقعه ، ماه محرم الحرام سی پر بوده مصادف با بیستم صفر شده و عموماً که در سال ، محرم بیست و نه روزه می باشد مثل امسال بنظر اربعین 21 صفر خواهد بود و البته طبعاً بیست صفر شب اربعین نیز از کرامت خاصی می تواند برخوردار باشد.

آنچه پیش روست مجموعه احادیث و روایاتی است که در مورد اربعین شهادت ابا عبدالله الحسین (ع) گردآوری و به همه شهیدان و مشتاقان راه ایشان و وعظ ارجمند و مبلغین راه نوین کربلا تقدیم می گردد.

دکتر سعید قاضی پور

هفتم محرم الحرام 1436 ه.ق مصادف با دهم آبان ماه 1393 ه.ش

- 1- روایت اول: اربعین حسینی
- 2- روایت دوم: آفرینش انسان
- 3- حدیث سوم: آدم زاده چهل صبا
- 4- روایت چهارم: گریه چهل روز آدم(ع) بر کوه صفا
- 5- چهل شب گریه آدم(ع) بر هابیل
- 6- آیه پناه و یک سوره بقره: میقات چهل شب موسی(ع)
- 7- روایت هفتم: میقات چهل روزه حضرت موسی(ع)
- 8- اهمیت عدد چهل در بنی اسرائیل
- 9- مقدس بودن عدد چهل
- 10- روایت دهم: عطیه کوفی و جابر در نخستین زیارت در اربعین
- 11- روایت یازدهم: عزاداری در پهلمین روز و اربعین رنلت
- 12- روایت دوازدهم: اربعین حسینی
- 13- روایت سیزدهم: علامات مومن
- 14- روایت چهاردهم: آسمان گریست
- 15- روایت پانزدهم: گریستن آسمان بر امام حسین(ع)
- 16- روایت شانزدهم: راس اطهر سید الشهداء(س)
- 17- روایت هفدهم: اربعین حسینی و مطلق شدن سر امام به بدن مطهر
- 18- روایت هجدهم: روز اربعین امام حسین(ع) و زیارت اربعین
- 19- روایت نوزدهم: اسرای اهل بیت را تا شام چهل منزل بردند
- 20- روایت بیستم: زیارت عاشورا
- 21- روایت بیست و یکم: حضرت سید الشهداء(س)
- 22- روایت بیست و دوم: چهل شبانه روز رزق امام حسین(ع)
- 23- روایت بیست و سوم: پاداش فرزندق
- 24- روایت بیست و چهارم: زائر سید الشهداء حسین ابن علی(ع)
- 25- روایت بیست و پنجم: درباره اربعین

اربعین حسینی روز زیارت جابر ابن عبدالله انصاری از کربلاست.

فداوند خاک را چه‌ل سال بسرشت تا گل ورزیده شد که بهم پسییده بود و آن را
چه‌ل سال واگذاشت تا دگرگون شد و بو گرفت و ...
آنکاه خدا از روح خویش در آدم دمید.

اما با توجه به چهل - که عدد کاملی است - از اینبا پیدا شد که در حدیث
قدسی آمده

نَمَرْتُ طِينَهُ آدَمَ بَيْدَى اَرْبَعِينَ صَبَاً

و به این جهت ، آدم را زاده چهل صبح و چهل صباح دانسته اند.

الف) احياء العلوم - جلد 4 - صفحه 238

ب) احاديث مثنوی - صفحه 198

ج) مقدمه ای بر مبنای عرفان و تصوف دکتر سید ضیاء الدین سجادی - صفحه

255

د) کتاب طبقات محمد ابن سعد ابن سعد --- جلد 1 صفحه 9

ه) رساله سیر و سلوک منسوب به علامه بحر العلوم --- جلد 1 --- صفحه 30

و) حیات القلوب - محمد باقر مجلسی - جلد 1 --- صفحه 103

ز) العروه الاهل القلوه و الجلوه - علاء الدوله سمنانی --- صفحه 216

ح) اماکن مقدسه مرتبط با حضرت مهدی (عج) - علی اصغر رضوانی --- جلد

1 --- صفحه 24

چه‌ل در دوره پیش از تاریخ

گریه چه‌ل روز آدم (ع) بر کوه صفا

همانا آدم (ع) بر کوه صفا چه‌ل روز در حالت سبده باقی ماند و از فراق بهشت و فروزش از رحمت الهی گریه کرد.

الف) رموز اسرار آمیز چه‌ل — معسن آشتیانی — صفحه 88

ب) بارانوار — جلد 11 — صفحه 228

ج) از تفسیر علی ابن ابراهیم آمده در بار — جلد 5 — صفحه 43

د) علل الشرایع — ابن بابویه — جلد 2 — صفحه 371

آدم علیه السلام هابیل را کشته دید پس فرمود لعنت بر تو ای زمین که خون هابیل را در خود فرو بردی و چهل شب آدم (ع) بر هابیل گریه کرد. سپس از خدا خواست که فرزندی به او بدهد پس فرزندی پیدا کرد که نامش را هبه (الله) (خدا بخش) گذارد زیرا خداوند او و خواهرش را که دوقلو بودند به آدم بخشید.

آیه 51 سوره مبارکه بقره

وَ إِذْ وَاعَدْنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً أَنَّا نُمِدُّهُم بِالسَّمَكِ الْمَلْحِ
مِنَ الْبَحْرِ وَ أَنَّا نَمِدُّكُمْ بِالْحَلْبِ الْحَلِيبِ

درباره حضرت موسی (ع) آمده است که وقتی آن پیامبر اولوالعزم به میقات رفت قرار بر سی روز بود اما به فرمان پروردگار ده روز دیگر تمدید شد.

وَ وَاَعَدْنَا مُوسَى ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَاَتَمَمْنَاهَا بِعَشْرِ قَتَمٍ
مِيقَاتٍ رُبْعَهُ اَرْبَعِينَ

سوره اعراف آیه 142

الف) قرآن مجید

ب) در تورات هم میقات چهل روز و چهل شب موسی (ع) نقل شده است

ج) نگاهی دوباره به تربیت اسلامی دکتر خسرو باقری — صفحه 255

د) رموز اسرار آمیز عدد چهل — محسن آشتیانی — صفحه 22

ه) تفسیر نمونه — جلد 21 — صفحه 329

و) متن و ترجمه کمال الدین و تمام النعمه (ترجمه پهلوان) — محمد بن علی

ابن بابویه — جلد 1 — صفحه 26 مترجم منصور پهلوان

ز) انوار درفشان در تفسیر قرآن — محمد حسین همدانی — جلد 7 —

صفحه 6

ح) رساله سیر و سلوک منسوب به علامه بحر العلوم — جلد 1 — صفحه 30

در تورات نیز عدد چهل دارای اهمیت است ....

در بنی اسرائیل قدیم مثل اسلام ، تطهیر و مراسمی که در ارتباط با مرگ بود ، طبق عدد چهل سنجیده می شد.

دوره بلا در بنی اسرائیل با چهل شمارش می شد - سرگردانی بنی اسرائیل در بیابان چهل سال طول کشید.

مقدس بودن عدد چهل

عبرانی ها و مصری ها عدد چهل را مبنای تقسیم دوران سن انسانی قرار و بابلیان و آرامی ها و اقوام یهود و عرب ، رقم چهل را مقدس می شمرده اند. بابلیان معتقد بودند اگر ستاره پروین (ثریا) چهل روز ناپدید گردد این نشانگر دوره مهلکی است که با صبر و انتظار ارتباط دارد.

عطیه کوفی و جابر در نخستین زیارت در اربعین

عطیه کوفی می گوید در اولین اربعین شهادت سیدالشهداء با جابر ابن عبدالله
(نصاری به زیارت قبر امام حسین (ع) رفتیم و....

الف) رموز اسرارآمیز عدد چهل-مصن آشتیانی- - - - صفحه 188 و 189 و
190

ب) فتوم و اذکار - جلد 1 - - - صفحه 10 به نقل از بنار الانوار

ج) سوگنامه آل محمد (ص) - صفحه 502

د) نفس الهموم - - - صفحه 322

ه) منتهی الامال - - - صفحه 321

و) اعیان الشیعه چاپ (ارشاد) - - - جلد 4 - - - صفحه 47

عزا داری در چهلمین روز و اربعین رحلت

این رسم از زمان های دور جزء آداب و رسوم ملل اسلامی و غیراسلامی بوده است که در روز چهلم رحلت شخصی، به پاس گرامیداشت فاطمه و یاد او مراسمی برپا می داشتند و با برگزاری آن مراسم به مصیبت و عزاداری برای وی پایان می بخشیدند.

(به قولی) روز چهلم شهادت حضرت ابا عبدالله (ع) اهل بیت آن حضرت از دمشق به کربلا آمدند و بعد از چهل روز دوری از قافله سالار قیام کربلا تشنگی جان را با زیارت تربت پاکش سیراب نمودند. این زیارت در چهلمین روز اتفاقی نبود بلکه نشانگر نهایت عز و مصیبت بود.

زیارت اربعین در اربعین یکی از پنج علامت مومن است

علامات مومن پنج چیز است:

- 1- نماز پنجاه رکعت در شبانه روزی از فریضه و نافله گذاردن.
- 2- انگشتر بر دست راست کرده.
- 3- بعد از نماز پیشانی را به خاک در سجده گذاشتن.
- 4- بسم الله الرحمن الرحیم را بلند گفتن.
- 5- زیارت اربعین را خواندن.

آری، زندگی و طبیعت، گاه از مرگ مومنی و دوستدار خدا متاثر می شود.. پنان
که بر یحیی بن زکریا و حسین بن علی (علیهما السلام) گریست . از امام صادق
(ع) روایت است که گفت آسمان بر یحیی ابن زکریا و حسین ابن علی
علیهمالسلام پهل صبح گریست و چون پرسیدند که چگونه گریست ؟ گفت : در
صبحگاه و شامگاه رنگ آن سرخ بود.

گریستن آسمان بر امام حسین (ع)

حضرت صادق (ع) فرمود: ای زراره به درستی که آسمان گریه کرد برای حضرت امام حسین (ع) پهل صبح به خون و زمین گریه کرد به سیاهی ، پهل صبح و آفتاب گریه کرد برای آن حضرت پهل روز به کسوف و سرفی و کوه ها منقطع و منتشر شدند و دریاها جریان و موج زنان شدند و ملائکه پهل صبح برای ان حضرت گریه کردند.

الف) تبصره المومنین --- صفحه 121

ب) رموز اسرار آمیز - عدد پهل معسن آشتیانی --- صفحه 90

راسن اطهر سیدالشهداء(س)

ارتكازی در میان شیعیان است عموماً كه راسن سیدالشهداء پس از چهل روز از عاشورا ملحق به جسد اطیب شده و آن را امام سجاد (ع) در اربعین آورده و به بدن اطیب ملحق کرده است....

اربعین حسینی و ملحق شدن سر امام به بدن مطهر

به قولی...

آنچه مشهور میان شیعه امامیه است که سر مبارک امام حسین صلوات الله علیه را به جسد اطهر ایشان ملحق کرده اند و آن کار را امام سجاد (ع) بعد از پهل روز از شهادت شهدای کربلا با اهل بیت (ع) به کربلا آورده و ملحق نمودند و این آمدن به طریق عادی بوده است تا به روشن طی الارض.

الف) اول اربعین حضرت سید الشهداء----- صفحه 27 و 28

ب) رموز اسرار آمیز عدد پهل - معسن آشتیانی----- صفحه 201

روز اربعین امام حسین و زیارت اربعین

اربعین امام حسین (ع) در ماه صفر و دفن سر شریف آن حضرت نیز احتمالا در روز اربعین است....

به هر صورت بر مرد مراقبت واجب است روز اربعین را روز اندوه خود دانسته و تلاش نماید برای یک بار عمرکنار مزارش او را زیارت نماید.

اسرای اهل بیت را تا شام چهل منزل بردند

یزید اسرای اهل بیت را ، از کوفه تا چهل منزل در نهایت اذیت و شکنجه بشام

برد.

چهل روز زیارت عاشورا

حضرت سیدالشهداء(س)

حضرت فاطمه (س) برای پیامبر اکرم (ص) خبر فرستاده و اظهار کردند که : به فرزندی که امت بعد از شما او را بکشند نیازی ندارم . پیامبر اکرم (ص) خبر فرستادند که خداوند امامت و ولایت و وصایت را در نسل این فرزند قرار داده- حضرت فاطمه (س) - برای رسول خدا خبر فرستادند که راضی شدم پس در حالی که مقتول واقع شدن آن فرزند کراهت داشت به او باردار گردید و ... سپس به چهل سالگی رسید و به درگاه الهی عرضه داشت : بار خدایا من را بر نعمتی که به من و پدر و مادرم عطا فرمودی شکر، بیامرز و به کار شایسته ای که خشنودی تو در آن دست موفق نما و فرزندان من را صالح گردان.

پهل شبانه روز رزق امام حسین (ع)

بعضی گفته اند که زبان مبارک را در دهان حسین (ع) می گذاشتند و او را زقه می داد چنان که مرغ جوجه خود را زقه می دهد تا پهل شبانه روز رزق حسین (ع) را حق تعالی از زبان پیغمبر (ص) گردانیده بود و پس روید گوشت حسین (ع) از گوشت پیغمبر (ص). و روایات به این مضمون بسیار است.

الف) منتهی الامال - عباس قمی - جلد 2 --- باب 5 ولادت --- صفحه

663

ب) قمقام زفار صمصام تبار در احوالات حضرت مولی الكونین ابي عبدالله

الحسین (ع) - فرهاد میرزا قاجار - جلد 1 --- صفحه 57

امام سجاد (ع) پاداشِ پهل ساله فرزدق را یکجا دادند

در منتهی الامال ، صفحه 611 داستان شعر فرزدق برای امام زین العابدین (ع) و حبس شدنش توسط هشام و بالاخره دریافت پاداشِ پهل ساله یکجا از امام (ع) آمده است.

الف) منتهی الامال --- صفحه 611

ب) رموز اسرارآمیز عدد پهل - محسن آشتیانی --- صفحات 207 لغایت

زائر سیدالشهداء حسین ابن علی (ع)

چنانچه در روایات دیگر نیز وارد شده است که زیارت کنندگان آن حضرت چهل سال پیش از مردم دیگر داخل بهشت می شوند و سایر مردم در موقف قیامت مشغول حساب خواهند بود.

سوال: چه می فرمایند در این ماه محرم یک روز کسر دارد و بیست و نه روز می شود. آیا ما اربعین را بیست و یکم صفر بدانیم یا بیستم؟

جواب: زیارت اربعین زیارت روز بیستم صفر است نه پهل روز از عاشورا گذشته، آن را زیارت اربعین گویند یا به جهت اینکه سال اول اتفافی اقتاده بود که ماه محرم تمام بود یا به جهت این که غالب آن است که پهل روز می باشد.

سید ابن طاووس رضی الله روایت کرده است که عطاء نقل کرد که روز بیستم صفر با جابر ابن عبدالله بودم که به غاضریه رسیدیم، غسل کرد و زیارت کرد و زیارت اربعین را نقل می کند.

الف) بحارالانوار --- جلد 98 --- صفحه 329 --- به نقل از مصباح الزائر

ابن طاووس

ب) رسایل و مسائل - احمد بن محمد مهدی نراقی --- جلد 3 --- صفحه